

METODOLOGIE

de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al gazelor naturale

Secțiunea 1

Dispoziții generale

1. Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de transport al gazelor naturale (în continuare Metodologie) are drept scop stabilirea modului de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de transport al gazelor naturale, inclusiv a tarifelor de tip intrare/ieșire, prestat de către operatorii sistemelor de transport (în continuare OST).

2. Metodologia stabilește:

- 1) principiile de reglementare a tarifelor pentru serviciul de transport al gazelor naturale;
- 2) modul de calculare și aplicare a tarifelor de intrare/ieșire în/din rețelele de transport al gazelor naturale;
- 3) mecanismele și metoda de stabilire a ratelor de alocare a costurilor în raport cu punctele de intrare/ieșire în/din rețelele de transport al gazelor naturale;
- 4) structura și modul de determinare a cheltuielilor reglementate;
- 5) modul de determinare, aprobare și actualizare a costurilor de bază pentru serviciul de transport al gazelor naturale;
- 6) modul de determinare a nivelului rentabilității;
- 7) modul de separare a costurilor, a cheltuielilor și a rentabilității între activitățile practicate de către OST;
- 8) modul de determinare, aprobare, ajustare, actualizare și aplicare a tarifelor reglementate.

Secțiunea 2

Principii de reglementare

3. Metodologia este bazată pe următoarele principii de reglementare:

- 1) separarea contabilă a activității de transport al gazelor naturale de alte activități practicate de către OST, cu un grad de detaliere care să permită elucidarea exactă a veniturilor și elementelor de costuri pentru fiecare activitate reglementată;
- 2) funcționarea eficientă și asigurarea viabilității financiare a OST prin stabilirea tarifelor pentru serviciul de transport al gazelor naturale în baza cheltuielilor strict necesare pentru desfășurarea activității, cu excluderea din calcul a tuturor costurilor și cheltuielilor economic nejustificate și/sau care, conform procesului tehnologic, nu sunt necesare pentru prestarea serviciului de transport al gazelor naturale;
- 3) prestarea calitativă și fiabilă a serviciului de transport al gazelor naturale utilizatorilor de sistem, cu utilizarea eficientă a rețelelor de transport al gazelor naturale;
- 4) desfășurarea în condiții de siguranță a activității de transport al gazelor naturale;
- 5) asigurarea stabilirii unor tarife justificate, nediscriminatorii, transparente, bazate pe performanță și pe criterii obiective, care includ o rată rezonabilă de rentabilitate;
- 6) orientarea sistemului de tarificare în așa mod, ca OST și utilizatorii de sistem să fie motivați în utilizarea eficientă a capacităților rețelelor de transport al gazelor naturale;
- 7) promovarea investițiilor eficiente, obligatorii și necesare în rețelele de transport al gazelor naturale și asigurării recuperării mijloacelor financiare aferente acestor investiții;
- 8) eliminarea subvențiilor încrucișate;
- 9) asigurarea transparenței în procesul de reglementare a tarifelor;
- 10) aprobarea și aplicarea tarifelor reglementate nediscriminatorii în ceea ce privește activitățile și categoriile utilizatorilor de sistem.

Secțiunea 3

Definirea activității de transport al gazelor naturale și noțiunile specifice de bază

4. Metodologia prevede modalitatea de calculare și aplicare a tarifelor reglementate pentru activitatea de transport al gazelor naturale desfășurată de către OST în baza licenței pentru transportul gazelor naturale.

5. Activitatea de transport al gazelor naturale include ansamblul de operațiuni desfășurate de către OST în vederea utilizării, exploatarei și dezvoltării rețelelor de transport al gazelor naturale sigure, fiabile și eficiente din punct de vedere economic.

6. Utilizarea rețelelor de transport al gazelor naturale include activitățile și operațiunile desfășurate de către OST pentru și/sau în legătură cu:

1) preluarea gazelor naturale în punctele de delimitare a rețelelor de transport al gazelor naturale ale OST de rețelele de transport ale altor state și/sau ale altor OST, de instalațiile de producere ale producătorilor autohtoni sau de depozitele de stocare a gazelor naturale, transportul gazelor naturale prin rețelele de transport al gazelor naturale și predarea acestora în punctele de delimitare (măsurare a gazelor naturale) ale rețelelor de transport de rețelele de transport ale altor state și/sau ale altor OST, de rețelele de distribuție a gazelor naturale sau de instalațiile de gaze naturale ale consumatorilor finali;

2) dispacherizarea gazelor naturale preluate de la furnizori prin elaborarea schemelor și aplicarea regimurilor optime de funcționare a rețelelor de transport al gazelor naturale, asigurarea funcționării optime a rețelelor de transport al gazelor naturale cu rețelele de transport ale țărilor vecine, asigurarea calității serviciului de transport al gazelor naturale prestat utilizatorilor de sistem;

3) măsurarea cantităților (volumelor) de gaze naturale prin citirea indicațiilor echipamentelor de măsurare a gazelor naturale intrate și ieșite din rețelele de transport al gazelor naturale;

4) încheierea contractelor pentru prestarea serviciului de transport al gazelor naturale între OST și utilizatori de sistem;

5) relațiile cu furnizorii, consumatorii finali, utilizatorii de sistem și operatorii sistemului de distribuție a gazelor naturale (în continuare OSD), legate de prestarea serviciului de transport al gazelor naturale.

7. Exploatarea rețelelor de transport al gazelor naturale include activitățile și operațiunile desfășurate de către OST pentru și/sau în legătură cu întreținerea, verificarea, asigurarea securității, reparația, renovarea și înlocuirea rețelelor de transport al gazelor naturale, echipamentului, instalațiilor și altor mijloace fixe aferente.

8. Dezvoltarea rețelelor de transport al gazelor naturale include activitățile și operațiunile desfășurate de către OST pentru și/sau în legătură cu majorarea capacității rețelei existente de transport al gazelor naturale sau construcția unor noi rețele sau porțiuni de rețele de transport al gazelor naturale, astfel încât să fie asigurate fiabilitatea și continuitatea în aprovizionarea consumatorilor cu gaze naturale.

9. În sensul Metodologiei se definesc următoarele noțiuni:

tarif pentru serviciul de transport al gazelor naturale – contravaloarea serviciului de transport al gazelor naturale prestat de către OST pentru rezervarea capacității de transport, primirea gazelor naturale la punctele de intrare în rețeaua de transport al gazelor naturale, transportul gazelor naturale prin rețeaua de transport al gazelor naturale fără a include furnizarea și predarea acestora furnizorilor de gaze naturale, sau consumatorilor finali la punctele de ieșire din rețeaua de transport al gazelor naturale. Tariful pentru serviciul de transport al gazelor naturale se stabilește în lei/m³/zi (lei/kWh/zi), nu include taxa pe valoare adăugată (TVA) și contravaloarea gazelor naturale transportate;

puncte de intrare în rețelele de transport al gazelor naturale – setul de puncte de delimitare a rețelelor de transport al gazelor naturale ale OST, amplasate pe teritoriul Republicii Moldova, de rețelele de transport al gazelor naturale ale OST din țările vecine și/sau ale altor OST, de instalațiile de producere și/sau de depozitele de stocare a gazelor naturale;

puncte de ieșire din rețelele de transport al gazelor naturale – setul de puncte de delimitare a rețelelor de transport al gazelor naturale ale OST de rețelele de transport al gazelor naturale ale

OST din țările vecine și/sau ale altor OST, de rețelele de distribuție a gazelor naturale și/sau de instalațiile de gaze naturale ale consumatorilor finali racordate la rețeaua de transport al gazelor naturale;

grup de puncte de intrare sau de ieșire – un grup omogen de puncte sau un grup de puncte de intrare sau de puncte de ieșire situate unul în vecinătatea celuilalt și care sunt considerate drept un singur punct de intrare sau, respectiv, un singur punct de ieșire, în scopul aplicării Metodologiei;

grup omogen de puncte – un grup de puncte care aparțin unuia dintre următoarele tipuri de puncte: puncte de interconectare de intrare, puncte de interconectare de ieșire, puncte de interconectare interne, puncte de intrare/ieșire în/din depozitele de stocare și puncte de intrare din instalațiile de producere;

preț de referință - prețul unui produs de capacitate fermă cu durata de un an, care este aplicabil în punctele de intrare și de ieșire din rețelele de transport al gazelor naturale și care este utilizat pentru a stabili tarifele de transport bazate pe capacitate;

raportul intrare/ieșire – raportul între venitul recuperat prin tarifele pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate în toate punctele de intrare și venitul recuperat prin tarifele pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate în toate punctele de ieșire;

scenariu de flux - înseamnă o combinație între un punct de intrare și un punct de ieșire care reflectă utilizarea rețelelor de transport al gazelor naturale în conformitate cu modele probabile privind oferta și cererea și pentru care există cel puțin o rută prin rețelele de transport al gazelor naturale ce permite intrarea fluxului de gaze naturale în rețeaua de transport al gazelor naturale în respectivul punct de intrare și ieșire a sa din rețeaua de transport al gazelor naturale în respectivul punct de ieșire, indiferent dacă capacitatea este sau nu contractată în respectivul punct de intrare sau în respectivul punct de ieșire;

coeficient de multiplicare - coeficientul aplicat proporției respective din prețul de referință pentru a calcula prețul de rezervă pentru un produs de capacitate standard neanuală;

an de bază – primul an de reglementare a tarifelor pentru serviciul de transport al gazelor naturale în conformitate cu prevederile Metodologiei, anul pentru care se determină și se aprobă costurile de bază de către Agenție;

cheltuieli efective – suma cheltuielilor efective suportate și înregistrate în evidența contabilă a OST pentru perioada raportării;

costuri de bază – cheltuieli aferente retribuirii muncii, cheltuieli materiale, cheltuieli aferente serviciilor prestate de terți și cheltuieli administrative care sunt determinate de către OST în conformitate cu prevederile Metodologiei, sunt examinate și aprobate de Agenție pentru anul de bază;

cost istoric – valoarea de intrare a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale formată din: prețul de cumpărare, taxe vamale, impozite și taxe nerecuperabile, cu scăderea tuturor reducerilor, rabaturilor și sconturilor comerciale la procurare, alte costuri direct atribuite obiectului pentru a-l aduce în locul amplasării și în starea necesară pentru folosire după destinație. Costul istoric este actualizat doar prin investiții aprobate de Agenție;

componenta de corectare a venitului reglementat – valoarea rezultată din diferența dintre venitul reglementat actualizat pentru anul precedent și cel efectiv înregistrat în aceeași perioadă (excedent sau deficit tarifar);

venit reglementat – venitul aferent unui an calendaristic de reglementare, recunoscut de către Agenție ca fiind necesar și justificat pentru acoperirea tuturor cheltuielilor reglementate ale OST aferente prestării serviciului de transport al gazelor naturale și pentru obținerea unui nivel rezonabil de rentabilitate;

venit efectiv – venitul determinat luând în considerare cantitățile (volumele) gazelor naturale efectiv transportate prin rețelele de transport al gazelor naturale de către OST și tarifele în vigoare aferente activității de transport al gazelor naturale;

durata de utilizare – perioadă de timp de utilizare a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale, în decursul căreia se obțin avantaje economice.

Secțiunea 4

Structura costului total reglementat

10. Luând în considerare procesul tehnologic, specificul și structura rețelelor de transport al gazelor naturale, Metodologia stabilește următoarele cheltuieli incluse în costul total reglementat al OST (CRT_n):

$$CRT_n = CPG_n + CE_n + CAI_n + CM_n + CRM_n + CST_n + CA_n + AC_n \quad (1)$$

unde:

CPG_n – costul gazelor naturale procurate de către OST pentru acoperirea consumului tehnologic și al pierderilor tehnice reglementate de gaze naturale în rețelele de transport al gazelor naturale;

CE_n – costul energiei electrice consumate de OST la stațiile de comprimare pentru transportul gazelor naturale;

CAI_n – cheltuieli privind amortizarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale;

CM_n – cheltuieli materiale, necesare pentru desfășurarea activității de transport al gazelor naturale;

CRM_n – cheltuieli aferente retribuirii muncii;

CST_n – cheltuieli aferente serviciilor prestate de terți, necesare pentru desfășurarea activității de transport al gazelor naturale;

CA_n – cheltuieli administrative;

AC_n – alte cheltuieli ale activității operaționale.

11. În costul total reglementat al OST nu se includ următoarele cheltuieli:

1) cheltuieli aferente efectuării lucrărilor de construcție, reconstrucție, procurare, modernizare, montare și probare a utilajului, pentru punerea în funcțiune a noilor obiecte, secții și agregate, supravegherea de autor a organizațiilor de proiectare, pentru înlăturarea nefinisărilor în lucrările de proiectare, construcție și montaj, revizie (demonțare), înlăturarea defectelor utilajului și deteriorărilor, provocate din vina producătorilor, furnizorilor și organizațiilor de transport și alte investiții capitale. Cheltuielile respective se recuperează după darea în exploatare a mijloacelor fixe prin includerea în tarif a amortizării acestora și a rentabilității investițiilor efectuate;

2) cheltuieli aferente executării lucrărilor de proiectare și construcție, procurarea utilajului, repararea și întreținerea obiectivelor din fondul locativ, de menire comunală, social-culturală și altor obiecte, și executării lucrărilor (serviciilor) auxiliare, ce nu sunt legate de activitatea reglementată a OST;

3) lucrări calificate ca ajutor pentru alte întreprinderi și organizații, atât în formă de servicii, cât și suport material sau financiar;

4) cheltuieli aferente achitării amenzilor, penalităților, despăgubirilor, acoperirii lipsurilor, pierderilor și altor cheltuieli neproductive, cu excepția despăgubirilor suportate în legătură cu exercitarea drepturilor de folosință și servitute în conformitate cu prevederile art. 74, alin. (6) din Legea cu privire la gazele naturale;

5) cheltuieli privind creanțele compromise;

6) cheltuieli în scopuri de caritate și sponsorizare;

7) cheltuieli aferente executării sau plății lucrărilor (serviciilor) ce nu sunt legate de sfera prestării serviciului de transport al gazelor naturale și celor care sunt recuperate de OST separat de tarifele pentru serviciul transport al gazelor naturale;

8) cheltuieli aferente constituirii provizioanelor de orice natură;

9) cheltuieli pentru organizații de intermediere, burse de valori, servicii de consultanță, asistență juridică și de altă natură administrativă;

10) cheltuieli de judecată și taxele de stat aferente;

11) cheltuieli pentru cercetări științifice și dezvoltare, care nu se capitalizează;

12) recompense unice;

13) cheltuieli aferente organizării timpului liber și a odihnei salariaților, inclusiv cheltuielile pentru măsuri corporative;

14) cheltuieli aferente asigurării benevole a personalului și a bunurilor materiale;

- 15) cheltuieli privind activele casate/cedate și alte operațiuni de capital;
- 16) alte cheltuieli economice neargumentate, nejustificate și/sau care, conform procesului tehnologic, nu sunt necesare pentru prestarea serviciilor de transport al gazelor naturale și nu țin de activitatea reglementată.

Secțiunea 5

Determinarea și actualizarea cheltuielilor

12. Costul gazelor naturale procurate de către OST pentru acoperirea consumului tehnologic și al pierderilor tehnice reglementate de gaze naturale în rețelele de transport al gazelor naturale (CPG_n) se determină conform formulei:

$$CPG_n = PGT_n \times TFF_n^I \quad (2)$$

unde:

PGT_n – volumul consumului tehnologic și pierderilor tehnice de gaze naturale în rețelele de transport al gazelor naturale în anul „n”, aprobate de Agenție în corespundere cu Metodologia normării consumurilor tehnologice și pierderilor tehnice la transportarea gazelor naturale prin conductele magistrale ale Republicii Moldova, aprobată de Agenție prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 24 din 28. 07. 2000 (în continuare - Metodologie cu privire la pierderi). În tariful pentru serviciul de transport al gazelor naturale nu se includ și nu se iau în calcul pierderile supranormative. La aprobarea tarifului, volumul consumului tehnologic și pierderilor tehnice de gaze naturale în rețelele de transport al gazelor naturale este determinat în conformitate cu prevederile Metodologiei cu privire la pierderi și admis în scopuri tarifare. La actualizarea anuală a tarifelor, volumul consumului tehnologic și pierderilor tehnice de gaze naturale în rețelele de transport al gazelor naturale este determinat în conformitate cu prevederile Metodologiei cu privire la pierderi, luând în considerare regimul de transport și lucrările de reparație, întreținere și exploatare a rețelelor de transport al gazelor naturale real efectuate în anul de reglementare „n”, dar nu va depăși volumul efectiv înregistrat în anul „n-1”;

TFF_n^I - prețul de furnizare a gazelor naturale în punctele de intrare în rețelele de transport al gazelor naturale, care se determină conform Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale, sau alt preț negociat, dacă acesta din urmă este mai mic.

13. Costul energiei electrice consumate de OST la stațiile de comprimare pentru transportul gazelor naturale prin rețelele de transport al gazelor naturale (CE_n) se determină luând în considerare cantitatea de energie electrică consumată, conform indicațiilor echipamentelor de măsurare și prețul de procurare a energiei electrice, care nu poate fi mai mare decât prețul reglementat pentru furnizarea energiei electrice. Costul energiei electrice consumate (CE_n) se determină pentru fiecare perioadă de reglementare, prin calcul direct, conform prevederilor Metodologiei.

14. Cheltuielile privind amortizarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale pentru anul „n” (CAI_n) se determină luând în considerare :

1) baza de calcul a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale (BA) (în continuare baza de calcul) care reprezintă valoarea de intrare a activelor, necesară pentru determinarea amortizării în scopuri tarifare, aprobată de Agenție. Anul de bază, pentru stabilirea bazei de calcul, este începutul anului intrării în vigoare a Metodologiei. Baza de calcul este determinată luând în considerare costul istoric al mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale și este actualizată conform prevederilor punctului 16;

2) durata de utilizare aplicată la determinarea amortizării în scopuri tarifare se stabilește în conformitate cu prevederile Catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale (în continuare Catalog), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 338 din 21 martie 2003 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 62-66, art. 379*) și nu poate fi mai mică decât durata de utilizare stabilită în Catalog. În cazul extinderii duratei de utilizare a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale în evidența contabilă a întreprinderii, ca rezultat al investițiilor efectuate, similar va fi extinsă și durata de utilizare în scopuri tarifare, cu condiția că investițiile au fost aprobate de

Agenție în conformitate cu Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2016 din 15 noiembrie 2016;

3) amortizarea se calculează pe fiecare obiect de inventar prin aplicarea metodei liniare, care prevede repartizarea uniformă a bazei de calcul pe parcursul duratei de utilizare aplicate conform prevederilor Metodologiei.

15. Cheltuielile privind amortizarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale (CAI_n) se determină prin calcul direct, pentru perioada de reglementare „n”, conform formulei:

$$CAI_n = \sum_{k=1}^i \frac{BA_{kn}}{DU_k} \quad (3)$$

unde:

BA_{kn} - baza de calcul a obiectului de inventar „k” la începutul anului „n”;

DU_k – durata de utilizare a obiectului de inventar „k” stabilită în scopuri tarifare.

16. Baza de calcul aprobată de Agenție (BA), anual este actualizată în următorul mod:

$$BA_n = BA_{n-1} + IA_n - EA_n \quad (4)$$

unde:

BA_n - baza de calcul actualizată pentru perioada de reglementare „n”;

BA – baza de calcul stabilită pentru primul an de valabilitate a Metodologiei pentru OST existenți. Pentru OST noi, baza de calcul este stabilită pentru primul an de activitate reglementată;

IA_n – valoarea anuală a investițiilor aprobate de Agenție, conform prevederilor Regulamentului privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2016 din 15 noiembrie 2016;

EA_n - valoarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale ieșite pe parcursul anului de reglementare.

17. Recuperarea valorii de intrare a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale se efectuează prin cheltuielile privind amortizarea acestora. Valoarea cumulativă a cheltuielilor privind amortizarea, aferente obiectului de inventar „k”, nu poate fi mai mare decât baza de calcul a acestui obiect:

$$\sum_{n=1}^j CAI_{kn} \leq BA_{kn} \quad (5)$$

18. În baza de calcul nu se includ valorile următoarelor mijloace fixe și imobilizări necorporale:

- 1) care nu sunt destinate activității reglementate;
- 2) transmise în leasing operațional;
- 3) conservate și/sau neutilizate pe parcursul anului de reglementare;
- 4) obiectelor locative, de menire social-culturală și ale altor mijloace fixe care nu sunt destinate activității reglementate;
- 5) finanțate de către terți, inclusiv bugetele de stat și locale, din granturi sau donații;
- 6) transmise în gestiunea OST cu titlu gratuit sau la deservire tehnică;
- 7) aflate în curs de execuție;
- 8) executate în afara planurilor de investiții, fără aprobarea Agenției;
- 9) costul istoric al cărora a fost recuperat integral prin amortizarea inclusă în scopuri tarifare;
- 10) ieșite din evidența contabilă în anul precedent de reglementare;
- 11) orice majorare a costului de intrare a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale, inclusiv prin reevaluare, rezultată în urma aplicării altui procedeu decât prin efectuarea investițiilor;
- 12) aferente contractelor investiționale încheiate în condițiile Legii cu privire la eficiența energetică.

19. Cheltuielile privind amortizarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale se determină separat pentru fiecare activitate desfășurată de către OST în funcție de utilizarea sau apartenența acestora activităților desfășurate. Cheltuielile privind amortizarea mijloacelor fixe și

imobilizărilor necorporale, care nu pot fi atribuite direct uneia din activități, se alocă între activitățile desfășurate proporțional valorii inițiale a activelor repartizabile aferente acestor activități la sfârșitul anului „n”.

20. În scopul monitorizării activității reglementate și excluderea subvențiilor încrucișate, OST va prezenta anual, în corespundere cu cerințele stabilite de Agenție, informația detaliată privind amortizarea mijloacelor fixe și immobilizărilor necorporale efectiv calculată la întreprindere, separat pe tipuri de activități desfășurate.

21. Mijloacele financiare în mărirea amortizării anuale incluse în tarif, cu excepția celor aferente investițiilor efectuate din împrumuturi, vor fi utilizate de către OST doar în scopul efectuării investițiilor. Pentru activitatea de transport al gazelor naturale, din totalul investițiilor executate, cel puțin 75 % vor fi destinate extinderii, reconstrucției, modernizării, renovării și reabilitării rețelelor de transport al gazelor naturale. În cazul utilizării acestor mijloace în alte scopuri, Agenția va diminua costul total reglementat pentru anul următor, în cuantumul mijloacelor care nu au fost utilizate.

22. Cheltuielile materiale (CM_n) cuprind valoarea materialelor consumabile care se utilizează direct sau contribuie indirect la desfășurarea activității de transport al gazelor naturale. Cheltuielile materiale pot fi reprezentate de: materiale, piese de schimb, toate tipurile de energie, combustibil, carburanți și lubrifianți, obiecte de mică valoare și scurtă durată, materiale de protecție și alte tipuri de materiale necesare pentru desfășurarea activității de transport al gazelor naturale, întreținerea, exploatarea și reparația curentă a rețelelor de transport al gazelor naturale, inclusiv rețelelor de gaze naturale transmise operatorului de sistem la deservirea tehnică în baza Hotărârii Guvernului nr. 683 din 18.06.2004 despre aprobarea Regulamentului privind modul de transmitere a rețelelor de gaze întreprinderilor de gaze ale Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” la deservirea tehnică (*Monitorul Oficial, 2004, nr. 100-103, art. 830*), întreținerea, exploatarea și reparația curentă a utilajului, clădirilor, construcțiilor, altor mijloace fixe nemijlocit utilizate în activitatea de transport al gazelor naturale.

23. Pentru anul de bază, cheltuielile materiale (CM_0), se determină și se aprobă de către Agenție conform cerințelor stipulate în actele normative și cele normativ-tehnice în vigoare, luând în considerare :

- 1) planurile de deservire tehnică, întreținere și reparație a mijloacelor fixe;
- 2) devizele de cheltuieli, prețurile minime de piață și contractele încheiate cu terțe părți;
- 3) normele privind consumul de materiale prevăzut de actele normative, dar nu mai mare decât cel efectiv înregistrat în ultimii patru ani;
- 4) normele de consum materiale prevăzute în pașapoartele tehnice ale mijloacelor fixe;
- 5) normativele în vigoare privind realizarea măsurilor de protecție a muncii în conformitate cu Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008;
- 6) cantitățile de materiale efectiv utilizate în perioadele precedente de reglementare.

24. Pentru anii următori, în perioada de valabilitate a Metodologiei, cheltuielile materiale sunt actualizate anual conform formulei:

$$CM_n = CM_0 \times \prod_{i=1}^n [(1 + IPCD_n - X_1) \times (1 + \Delta LR_n)] \times \left(\frac{LeiD_n}{LeiD_{n-1}} \right) \quad (6)$$

unde:

$IPCD_n$ – indicele prețurilor de consum al SUA în anul „n”, publicat de către Departamentul Muncii al Statelor Unite ale Americii pe pagina sa electronică;

X_1 – indicele de eficientizare, stabilit constant în cuantum de 20 % din indicele prețurilor de consum al SUA, $X_1 = 0,2 \times IPCD_n$;

$LeiD_n$ – rata medie de schimb a monedei naționale față de dolarul SUA în anul „n”, publicată de către Banca Națională a Moldovei;

$LeiD_{n-1}$ – rata medie de schimb a monedei naționale față de dolarul SUA în anul „n-1”, publicată de către Banca Națională a Moldovei;

ΔLR_n – modificarea lungimii rețelelor de transport al gazelor naturale în anul „n”, care se determină:

$$\Delta LR_n = \frac{LR_n - LR_{n-1}}{LR_{n-1}} \quad (7)$$

unde:

LR_n – lungimea totală a rețelelor de transport al gazelor naturale la finele anului de reglementare „ n ”;

LR_{n-1} – lungimea totală a rețelelor de transport al gazelor naturale la finele anului precedent de reglementare „ $n-1$ ”;

Lungimea totală a rețelelor de transport al gazelor naturale se va calcula, ținând cont doar de lungimea rețelelor proprii și a rețelelor, transmise la deservire tehnică conform Hotărârii Guvernului nr. 683 din 18.06.2004, cu excepția rețelelor preluate de către OST la deservire tehnică contra plată.

25. La calcularea cheltuielilor materiale nu se includ:

1) costul energiei electrice consumate de OST la stațiile de comprimare pentru transportul gazelor naturale prin rețelele de transport al gazelor naturale (CE_n), dat fiind că acesta depinde de volumul, condițiile și regimul de transport al gazelor naturale. Aceste cheltuieli sunt determinate prin calculul direct în corespundere cu prevederile punctului 13;

2) costul gazelor naturale procurate de către OST pentru acoperirea consumului tehnologic și al pierderilor tehnice reglementate de gaze naturale în rețelele de transport al gazelor naturale (CPG_n), care se determină prin calcul direct după cum este stabilit în punctul 12;

3) cheltuielile materiale utilizate în scopuri administrative. Aceste cheltuieli sunt determinate în corespundere cu prevederile stipulate în punctele 34-37.

26. Cheltuielile privind retribuirea muncii aferente activității de transport al gazelor naturale (CRM_n) se determină conform formulei:

$$CRM_n = CRT_n + CRA_n \quad (8)$$

unde:

CRT_n - cheltuieli privind retribuirea muncii personalului încadrat nemijlocit în procesul de întreținere, exploatare și reparație a rețelelor de transport al gazelor naturale, utilajului de dispecerat și altor mijloace fixe destinate serviciului de transport și cheltuieli privind retribuirea muncii personalului auxiliar;

CRA_n - cheltuielile privind retribuirea muncii personalului administrativ.

27. Pentru anul de bază, cheltuielile privind retribuirea muncii, CRT_0 și CRA_0 se determină și se aprobă de Agenție luând în considerare:

1) numărul de personal necesar pentru operarea sistemului de transport al gazelor, dar nu mai mare decât cel efectiv înregistrat în anii precedenți (4 ani) anului de bază;

2) quantumul minim garantat al salariului în sectorul real;

3) coeficientul de complexitate din ramură;

4) nivelul de calificare a personalului;

5) regimul timpului de lucru efectiv, înregistrat în anul precedent anului de bază;

6) condițiile de muncă;

7) suplimente obligatorii la salarii;

8) primele justificate în scopuri tarifare, și prevăzute în Codul muncii, Contractul colectiv de muncă și Regulamentele interne.

28. Cheltuielile legate de contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală se includ în cheltuieli privind retribuirea muncii și se determină în baza cotelor prevăzute de legile respective pentru anul de bază. Actualizarea anuală a acestor cheltuieli va fi efectuată ținând cont de cheltuielile aferente retribuirii muncii, actualizate pentru anul de reglementare „ n ” și tarifele/primele prevăzute de actele normative indicate mai sus, pentru anul de reglementare „ n ”.

29. Pentru anii următori, în perioada de valabilitate a Metodologiei, cheltuielile aferente retribuirii muncii, exceptând cheltuielile legate de contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală, sunt actualizate anual conform formulelor:

$$CRT_n = CRT_0 \times \prod_{i=1}^n [(1 + 0,9 \times IPCM_n) \times (1 + \Delta LR_n)] \quad (9)$$

$$CRA_n = CRA_0 \times \prod_{i=1}^n [(1 + IPCM_n - X_2)] \quad (10)$$

unde:

$IPCM_n$ – indicele prețurilor de consum din Republica Moldova în anul „n”, publicat de către Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova;

X_2 – indicele de eficientizare, stabilit constant în cuantum de 20 % din indicele prețurilor de consum din Republica Moldova, $X_2 = 0,2 \times IPCM_n$.

30. În cazul în care coeficientul creșterii medii anuale a cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real în anul de reglementare este mai mare decât nivelul indicelui prețurilor de consum pentru același an, la actualizarea anuală a cheltuielilor privind retribuirea muncii, în formula (9) indicele prețurilor de consum se substituie cu coeficientul creșterii medii anuale a cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real.

31. Cheltuielile aferente serviciilor prestate de terți, necesare pentru desfășurarea activității de transport al gazelor naturale (CST_n) includ plățile pentru următoarele servicii prestate de terți:

1) verificarea, deservirea tehnică, întreținerea, exploatarea și reparația curentă a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale aferente activității reglementate;

2) asigurarea condițiilor normale de lucru și a tehnicii securității prevăzute de Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008;

3) pregătirea și perfecționarea cadrelor;

4) asigurarea obligatorie a salariaților și a patrimoniului în conformitate cu Legea cu privire la asigurări nr. 407/2006;

5) verificarea, deservirea tehnică a aparatelor de măsurare și control;

6) servicii de telecomunicații;

7) asigurarea pazei, inclusiv a securității antiincendiare;

8) alte cheltuieli necesare și justificate aferente activității reglementate a OST.

În cheltuielile aferente serviciilor prestate de terți nu se includ cheltuielile efectuate în scopuri administrative.

32. Pentru anul de bază, cheltuielile aferente serviciilor prestate de terți (CST_0), se determină și se aprobă de Agenție luând în considerare:

1) devizele de cheltuieli, prețurile minime de piață și contractele încheiate cu terțe părți în baza concursurilor de achiziții;

2) cheltuielile aferente serviciilor prestate de terți efectiv suportate în perioadele precedente de reglementare.

33. Pentru anii următori, în perioada de valabilitate a Metodologiei, cheltuielile aferente serviciilor prestate de terți sunt actualizate anual conform formulei:

$$CST_n = CST_0 \times \prod_{i=1}^n [(1 + IPCM_n - X_2) \times (1 + \Delta LR_n)] \quad (11)$$

34. Cheltuielile administrative (CA_n) reprezintă cheltuielile justificate aferente activității aparatului de conducere, subdiviziunilor administrative ale OST, cheltuielile cu caracter administrativ și anume:

1) cheltuieli privind întreținerea și reparația curentă a mijloacelor fixe cu destinație administrativă;

2) valoarea, uzura și reparația obiectelor de mică valoare și scurtă durată cu destinație administrativă;

3) cheltuieli poștale;

4) cheltuieli de întreținere și exploatare a mijloacelor de comunicare utilizate în scopuri administrative;

5) cheltuieli tipografice, pentru procurarea rechizitelor de birou, formularelor tipizate, etc.;

- 6) cheltuieli pentru paza obiectelor administrative și asigurarea securității antiincendiară;
- 7) cheltuieli pentru întreținerea transportului auto de serviciu, care se determină în baza actelor normative în vigoare;
- 8) cheltuieli pentru deplasările personalului;
- 9) cheltuieli pentru asigurarea obligatorie a personalului și a patrimoniului în conformitate cu Legea cu privire la asigurări nr. 407/2006;
- 10) cheltuieli privind serviciile bancare;
- 11) cheltuieli pentru pregătirea și perfecționarea obligatorie a personalului;
- 12) cheltuieli pentru procurarea literaturii de specialitate, actelor normative și instructive, abonarea la ediții speciale necesare în activitatea reglementată;
- 13) alte cheltuieli necesare și justificate aferente activității reglementate a OST.

35. Cheltuielile administrative se determină integral pe OST și se alocă între activitățile desfășurate de către OST proporțional cheltuielilor de retribuire a muncii personalului nemijlocit încadrat în activitățile desfășurate.

36. Pentru anul de bază, cheltuielile administrative, CA_0 , se determină și se aprobă de Agenție luând în considerare cheltuielile efectiv utilizate în perioadele precedente de reglementare cu respectarea principiului eficienței maxime la cheltuieli minime și necesare desfășurării activității reglementate.

37. Pentru anii următori, în perioada de valabilitate a Metodologiei, cheltuielile administrative sunt actualizate anual conform formulei:

$$CA_n = CA_0 \times \prod_{i=1}^n [(1 + IPCM_n - X_2)] \quad (12)$$

38. Cheltuielile aferente retribuirii muncii personalului administrativ nu se includ în cheltuieli administrative. Aceste cheltuieli sunt determinate în corespundere cu prevederile punctelor 26-30 din Metodologie.

39. Alte cheltuieli ale activității operaționale se determină (AC_n), prin calcul direct, pentru anul de reglementare „n”, după cum urmează:

$$AC_n = ITP_n + AFR_n \quad (13)$$

unde:

ITP_n - impozite, taxe, plățile regulatorii și alte plăți obligatorii aferente activității reglementate, cu excepția celor recuperabile și impozitului pe venit. Întru excluderea dublării, la calcularea tarifului aceste cheltuieli nu se includ în alte componente tarifare;

AFR_n - alocația pentru fondul de rulment, care este destinată plăților dobânzilor pentru creditele bancare primite pe termen scurt în scopul acoperirii obligațiilor financiare pe termen scurt ale OST rezultate din diferența de timp dintre regimul de facturare-achitare a serviciului de transport al gazelor naturale și regimul de plăți pentru necesitățile OST (procurări de materiale, achitări servicii, etc.) în conformitate cu contractele semnate cu furnizorii și datele efective de facturare. Alocația pentru fondul de rulment (AFR_n) se determină conform formulei:

$$AFR_n = \frac{\alpha}{365} \times (CPG_n + CE_n + CM_n + CRM_n + CST_n + CA_n + ITP_n) \times RDb_n \quad (14)$$

unde:

α - necesitatea de fond de rulment în anul de reglementare „n”, exprimat în zile de facturări anuale. Prin Metodologie se stabilește $\alpha = 6$ zile;

RDb_n - rata medie ponderată a dobânzilor la creditele noi acordate în monedă națională pentru persoanele juridice pe un termen de până la 12 luni stabilită de Banca Națională a Moldovei.

40. La aprobarea tarifului, alte cheltuieli ale activității operaționale se aplică la nivelul cheltuielilor determinate la actualizarea tarifului pentru anul „n-1”.

41. Mijloacele financiare în mărimea alocației pentru fondul de rulment incluse în tarif, vor fi utilizate de către OST doar în scopul prevăzut la punctul 39. În cazul neutilizării alocației sau utilizării acestor mijloace în alte scopuri, Agenția va diminua venitul total reglementat pentru anul următor de reglementare, în quantumul mijloacelor neutilizate sau utilizate nu conform destinației.

42. La determinarea costurilor de bază, cheltuielile comune se repartizează între activități în corespundere cu prevederile Politicilor contabile ale OST, cu excepția cheltuielilor repartizarea cărora este stabilită în conformitate cu prevederile Metodologiei.

Secțiunea 6

Determinarea rentabilității

43. Rentabilitatea reglementată a OST (RT_n), în anul de reglementare „n”, se determină conform formulei:

$$RT_n = VNA_{jn} \times Rr_n \quad (15)$$

unde:

VNA_{jn} – valoarea netă a investițiilor realizate de către OST și aprobate de Agenție, începând cu anul 2004 și până la începutul anului „n”. În cazul OST noi, valoarea netă a investițiilor realizate de către OST și aprobate de Agenție se va determina începând cu primul an de activitate licențiată și până la începutul anului de reglementare „n”;

$$VNA_{jn} = \sum_{n=1}^j IA_{n-1} - AA_{jn-1} \quad (16)$$

unde:

IA_n - valoarea anuală a investițiilor aprobate de Agenție;

AA_{jn-1} – amortizarea acumulată a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale aferentă investițiilor aprobate începând cu anul 2004 (în cazul OST noi - primul an de activitate reglementată) și până la începutul anului „n”. Valoarea inițială a investițiilor și amortizării aprobate nu poate fi modificată;

Rr_n – rata reglementată de rentabilitate a investițiilor în anul „n”, care se determină anual conform metodei costului mediu ponderat al capitalului (Weighted Average Cost of Capital – WACC). Astfel:

$$Rr_n = WACC = \frac{K_e}{(1-t)} \times \frac{E}{(E+D)} + K_d \times \frac{D}{(E+D)} \quad (17)$$

unde:

K_e – costul capitalului propriu, %, care se determină conform formulei:

$$K_e = r_f + r_t + \beta_d \times (r_m - r_f) \quad (18)$$

unde:

r_f – rata lipsită de risc a SUA, %, media anului precedent a bonurilor de trezorerie cu maturitatea de 10 ani, publicată de Trezoreria SUA (www.treasury.gov)

r_t – rata de risc al țării, %, stabilită ca valoare plafon, egală cu 6,75%. În cazul când rata de risc a Republicii Moldova publicată de DAMODARAN este mai mică decât acest nivel, se aplică cel publicat în sursa: <http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>, la compartimentul: Risk Premium for Other Markets, Country Risk premium.

β_d - riscul sistematic al industriei ajustate la gradul de îndatorare, care se determină conform formulei:

$$\beta_d = \beta + \frac{D}{E} \times \beta \times (1-t) \quad (19)$$

unde:

β - riscul sistematic al industriei (lipsit de îndatorare), care reprezintă valoarea medie corespunzătoare companiilor de utilități publice a SUA publicată în ianuarie 2019 în sursa: <http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/> la compartimentul: Data, Levered an Unlevered Betas by Industry, Utility (General), Unlevered Betacare și este egală cu 0,17;

$\frac{D}{E}$ - raportul capital împrumutat/capital propriu. Se va aplica raportul de 35% la 65%, stabil pentru toată perioada de aplicare a Metodologiei tarifare;

$(r_m - r_f)$ - prima de risc caracteristică pieței, %, egală cu 4,80%, determinată în ianuarie 2019 ca media aritmetică din ultimii 30 ani în SUA (Stock-T. Bonds) și publicată în sursa: <http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/> la compartimentul: Data, Current data, Discount rate

estimation, Historical Return on Stocks, Bonds and Bills-United States, Arithmetic Average, Risk Premium;

K_d – costul capitalului împrumutat, %. Se va determina anual ca media calculată pe baza dobânzii curente a unui împrumut eficient și bine gestionat pe piața de capital națională și internațională relevantă. Valoarea acestuia corespunde ratei medii la creditele acordate în valută străină în anul precedent anului calculării tarifului, publicate de Banca Națională a Moldovei la compartimentul: Statistica monetară, Ratele medii ale dobânzilor, Rata medie la creditele acordate în valută străină/persoane juridice/ peste 12 luni;

E – capitalul propriu al OST;

D – capitalul împrumutat de către OST;

E

$\frac{E}{(E + D)}$ - raportul capital propriu/capital total, egal cu 0,65, stabil pentru toată perioada de aplicare a Metodologiei;

D

$\frac{D}{(E + D)}$ - raportul capitalul împrumutat/capital total, egal cu 0,35, stabil pentru toată perioada de aplicare a Metodologiei”;

t – cota impozitului pe venit, aplicată conform prevederilor Codului fiscal.

44. Rentabilitatea aferentă obiectului de investiții, se calculează până la amortizarea integrală a acestuia.

45. În calculul rentabilității nu se includ investițiile aferente mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale reflectate la ieșiri în evidența contabilă.

46. Planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor se realizează de către OST în strictă conformitate cu prevederile Regulamentului privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr.283/2016 din 15 noiembrie 2016.

47. Investițiile efectuate în conformitate cu planul de investiții aprobat de Agenție se includ la calcularea amortizării și rentabilității.

Secțiunea 7

Determinarea tarifelor

48. Sistemul de tarife pentru serviciul de transport al gazelor naturale cuprinde un set de tarife de tipul „intrare/ieșire” stabilite pentru grupul punctelor de intrare în rețelele de transport al gazelor naturale ale OST în care se rezervă capacitatea, și pentru grupul punctelor de ieșire din rețelele de transport în care se rezervă capacitatea.

49. Lista punctelor fizice de intrare/ieșire, care fac obiectul acestei Metodologii, este aprobată prin hotărârea Agenției, care poate fi modificată prin hotărâri ulterioare, dar nu mai frecvent decât o dată în an.

50. Pentru calculul tarifelor pentru serviciul de transport al gazelor naturale în baza Metodologiei punctele fizice de intrare, respectiv punctele fizice de ieșire în/din rețelele de transport al gazelor naturale ale OST se grupează în modul următor:

1) grupul punctelor de intrare în rețeaua de transport al gazelor naturale din interconectarea cu rețelele de transport al gazelor din statele vecine;

2) grupul punctelor de ieșire din rețeaua de transport al gazelor naturale spre rețelele de distribuție a gazelor naturale și/sau instalațiile de gaze naturale ale consumatorilor finali racordate la rețeaua de transport al gazelor;

3) grupul punctelor de ieșire din rețeaua de transport al gazelor naturale spre rețelele de transport al gazelor din statele vecine interconectate;

4) grupul punctelor de ieșire din rețeaua de transport al gazelor naturale spre consumatorii transfrontalieri.

51. Tarifele pentru serviciul de transport al gazelor naturale se stabilesc diferențiat pentru fiecare OST.

52. La stabilirea tarifelor pentru serviciul de transport, orice cost/venit al OST aferent activității de prestare a serviciului de transport al gazelor naturale, este luat în calcul o singură dată.

53. Tarifele pentru serviciul de transport al gazelor naturale se determină prin metoda prețului de referință în funcție de distanța medie ponderată bazată pe capacitate (pentru capacitatea anuală fermă), cu aplicarea următorilor parametri și criterii:

- 1) capacitatea estimată a fi rezervată (contractată) în fiecare punct de intrare sau într-un grup de puncte de intrare și în fiecare punct de ieșire sau într-un grup de puncte de ieșire;
- 2) combinațiile de puncte de intrare și puncte de ieșire, în cazul în care unele puncte de intrare și unele puncte de ieșire pot fi combinate într-un scenariu de flux relevant;
- 3) distanța cea mai scurtă a rutelor prin rețelele de transport dintre un punct de intrare sau un grup de puncte de intrare și un punct de ieșire sau un grup de puncte de ieșire, în cazul în care punctele de intrare și punctele de ieșire pot fi combinate într-un scenariu de flux relevant;
- 4) în cazul în care punctele de intrare și punctele de ieșire nu pot fi combinate într-un scenariu de flux, această combinație de puncte de intrare și ieșire nu se ia în calcul;
- 5) raportul intrare/ieșire de 50/50.

54. Prețurile de referință pentru serviciul de transport al gazelor naturale în anul de reglementare „n” se determină conform următoarelor etape consecutive.

1) Se calculează distanța medie ponderată pentru fiecare punct de intrare sau fiecare grup de puncte de intrare și fiecare punct de ieșire sau fiecare grup de puncte de ieșire, luând în considerare, după caz, combinațiile stabilite la pct. 53, subpunct 3).

a) Distanța medie ponderată pentru un punct de intrare sau un grup de puncte de intrare, în anul de reglementare „n” (DM_n^I) reprezintă suma produselor dintre capacitatea în fiecare punct de ieșire sau grup de puncte de ieșire și distanța dintre punctul de intrare sau grupul de puncte de intrare respectiv și fiecare punct de ieșire sau grup de puncte de ieșire, raportată la suma capacităților în fiecare punct de ieșire sau grup de puncte de ieșire. Astfel, pentru un punct de intrare sau un grup de puncte de intrare:

$$DM_n^I = \frac{\sum_{\text{tot } E} CAP_n^E \times D_n^{I,E}}{\sum_{\text{tot } E} CAP_n^E} \quad (20)$$

unde:

CAP_n^E - capacitatea estimată a fi rezervată (contractată) în anul de reglementare „n” într-un punct de ieșire sau un grup de puncte de ieșire;

$D_n^{I,E}$ - distanța dintre un anumit punct de intrare sau un grup de puncte de intrare și un punct de ieșire dat sau un grup de puncte de ieșire menționate în pct. 53 subpunct 3).

b) Distanța medie ponderată pentru un punct de ieșire sau un grup de puncte de ieșire, în anul de reglementare „n” (DM_n^E) reprezintă suma produselor dintre capacitatea în fiecare punct de intrare sau grup de puncte de intrare și distanța dintre fiecare punct de intrare sau grup de puncte de intrare și respectivul punct de ieșire sau grup de puncte de ieșire raportată la suma capacităților în fiecare punct de intrare sau grup de puncte de intrare. Astfel, pentru un punct de ieșire sau un grup de puncte de ieșire:

$$DM_n^E = \frac{\sum_{\text{tot } I} CAP_n^I \times D_n^{I,E}}{\sum_{\text{tot } I} CAP_n^I} \quad (21)$$

unde:

CAP_n^I - capacitatea estimată a fi rezervată (contractată) în anul de reglementare „n” într-un punct de intrare sau un grup de puncte de intrare.

2) Se calculează ponderea fiecărui punct de intrare sau fiecărui grup de puncte de intrare și fiecărui punct de ieșire sau fiecărui grup de puncte de ieșire din venitul total reglementat în conformitate cu următoarele formule:

$$PC_n^I = \frac{CAP_n^I \times DM_n^I}{\sum_{\text{tot } I} CAP_n^I \times DM_n^I} \quad (22)$$

$$PC_n^E = \frac{CAP_n^E \times DM_n^E}{\sum_{\text{tot } E} CAP_n^E \times DM_n^E} \quad (23)$$

unde:

Pc_n^I - ponderea unui anumit punct de intrare sau unui grup de puncte de intrare din venitul total reglementat în anul de reglementare „n”;

Pc_n^E - ponderea unui anumit punct de ieșire sau unui grup de puncte de ieșire din venitul total reglementat în anul de reglementare „n”.

3) Se determină partea din venitul total reglementat care urmează să fie recuperată, în anul de reglementare „n”, din tarifele pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate în toate punctele de intrare și partea din venitul total reglementat care urmează să fie recuperată din tarifele pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate în toate punctele de ieșire:

$$VT_n^{\Sigma I} = 0,5 \times VT_n \quad (24)$$

$$VT_n^{\Sigma E} = 0,5 \times VT_n \quad (25)$$

unde:

VT_n - venitul reglementat al OST pentru serviciul de transport al gazelor naturale, necesar de a fi obținut în anul de reglementare „n”:

$$VT_n = CRT_n + RT_n + Cc_{n-1} \quad (26)$$

unde:

CRT_n - costul total reglementat al OST necesar pentru desfășurarea activității de transport al gazelor naturale, în anul de reglementare „n”, determinat conform formulei (1);

RT_n - rentabilitatea reglementată necesară de a fi obținută de către OST, în anul de reglementare „n”, de la prestarea serviciului de transport al gazelor naturale, care se determină luând în considerare rata de rentabilitate și valoarea netă a imobilizărilor corporale și necorporale, conform prevederilor Secțiunii 6;

Cc_{n-1} - componenta de corectare a venitulului reglementat al OST, determinată pentru anul precedent de reglementare;

$VT_n^{\Sigma I}$ - partea din venitul reglementat care urmează să fie obținută, în anul de reglementare „n”, din aplicarea tarifelor pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate în toate punctele de intrare;

$VT_n^{\Sigma E}$ - partea din venitul reglementat care urmează să fie obținută, în anul de reglementare „n”, din aplicarea tarifelor pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate în toate punctele de ieșire.

4) Se calculează partea din venitul reglementat care urmează să fie obținută, în anul de reglementare „n”, din aplicarea tarifelor pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate în fiecare punct de intrare sau grup de puncte de intrare și pentru fiecare punct de ieșire sau grup de puncte de ieșire conform formulelor:

$$VT_n^I = Pc_n^I \times VT_n^{\Sigma I} \quad (27)$$

$$VT_n^E = Pc_n^E \times VT_n^{\Sigma E} \quad (28)$$

unde:

VT_n^I - partea din venitul reglementat care urmează să fie obținută, în anul de reglementare „n”, din aplicarea tarifelor pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate într-un punct de intrare sau într-un grup de puncte de intrare;

VT_n^E - partea din venitul reglementat care urmează să fie obținută, în anul de reglementare „n”, din aplicarea tarifelor pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate într-un punct de ieșire sau într-un grup de puncte de ieșire.

5) Prețul de referință în anul de reglementare „n” se calculează în conformitate cu următoarele formule:

$$P_n^I = \frac{VT_n^I}{CAP_n^I} \quad (29)$$

$$P_n^E = \frac{VT_n^E}{CAP_n^E} \quad (30)$$

unde:

P_n^I - prețul de referință într-un punct de intrare sau în fiecare punct de intrare dintr-un grup de puncte de intrare;

P_n^E - prețul de referință într-un punct de ieșire sau în fiecare punct de ieșire dintr-un grup de puncte de ieșire.

55. În cazul produselor de capacitate standard anuală pentru capacitate fermă, prețurile de referință reprezintă tarifele pentru serviciul de transport al gazelor naturale.

56. În cazul produselor de capacitate standard non-anuală pentru capacitate fermă și produselor de capacitate standard atât anuală, cât și non-anuală pentru capacitate întreruptibilă, în conformitate cu prevederile Metodologiei, se calculează prețurile de rezervă, prin aplicarea coeficienților de multiplicare la prețurile de referință.

57. Pentru primul an de valabilitate a Metodologiei, nivelul coeficienților de multiplicare pentru produsele de capacitate standard trimestrială, lunară, zilnică și/sau intra-zilnică este egal cu 1. Pentru următorii ani, în dependență de evoluția tranzacțiilor de piață a produselor de capacitate standard trimestrială, lunară, zilnică și/sau intra-zilnică, coeficienții de multiplicare respectivi se aprobă de Agenție, însă nivelul acestora nu va depăși 1,5.

58. Prețurile de rezervă pentru produsele de capacitate standard non-anuală pentru capacitate fermă se calculează după cum urmează:

1) pentru produsele cu capacitate standard trimestrială, pentru produsele cu capacitate standard lunară și pentru produsele de capacitate standard zilnică, în conformitate cu următoarea formulă:

$$P_n^{st} = \frac{CM \times P_n^{I,E}}{365} \times Dz_n \quad (31)$$

unde:

P_n^{st} - prețul de rezervă pentru produsul de capacitate standard respectiv în anul de reglementare „n”;

CM - nivelul coeficientului de multiplicare corespunzător produsului respectiv de capacitate standard;

$P_n^{I,E}$ - prețul de referință;

Dz_n - durata produsului respectiv de capacitate standard exprimată în zile gaziere.

2) pentru produsele de capacitate standard intra-zilnică, în conformitate cu următoarea formulă:

$$P_n^{st} = \frac{CM \times P_n^{I,E}}{8760} \times Dh_n \quad (32)$$

unde:

Dh_n - durata produsului respectiv de capacitate standard pe parcursul zilei, exprimat în ore.

Pentru anii bisecți, formula se ajustează astfel încât cifra 8 760 să fie înlocuită cu cifra 8 784, iar 365 cu 366.

Secțiunea 8

Aprobarea, actualizarea și aplicarea tarifelor

59. Tarifele reglementate se determină luând în considerare costurile de bază aprobate de Agenție pentru o perioadă de 5 ani.

60. Pentru stabilirea tarifelor reglementate, OST prezintă Agenției calculul argumentat și justificat documentar, pentru anul „n”, efectuat în conformitate cu Metodologia, doar după aprobarea costurilor de bază.

61. OST prezintă Agenției solicitarea de ajustare a tarifelor, argumentată și justificată documentar, pentru anul de reglementare „n”, în conformitate cu Metodologia, Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 286/2018 din 17 octombrie 2018 și Codul rețelelor de gaze naturale aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 420/2019 din 22 noiembrie 2019.

62. Tarifele aprobate intră în vigoare după publicarea acestora în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

63. În cazul existenței unor factori obiectivi care generează devieri mai mari de 5 % din costul anual de transport stabilit în tarife și care duc la diminuarea tarifelor, Agenția este în drept să solicite OST prezentarea calculului tarifelor ajustate.

64. Actualizarea anuală a tarifelor este efectuată în scopul determinării componentei de corectare a venitului reglementat a OST pentru anul „n-1”, care este inclusă la aprobarea tarifelor pentru anul „n”.

65. În cazul în care în calculul tarifelor au fost incluse economiile monetare conform prevederilor Legii cu privire la eficiența energetică nr. 139/2019, iar după expirarea contractului de performanță energetică nu a avut loc transferul dreptului de proprietate către întreprinderea energetică reglementată, economiile aferente contractului vizat, vor fi restituite prin componenta de corectare a venitului reglementat.

66. În cazul în care în calculul tarifelor au fost incluse, conform prevederilor Secțiunii 5, punctele 14-21, cheltuielile privind amortizarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale primite în leasing financiar și rentabilitatea aferentă acestora, iar la expirarea termenului de leasing, OST nu a obținut dreptul de proprietate, cheltuielile privind amortizarea și rentabilitatea aferente contractului vizat vor fi restituite prin componenta de corectare a venitului reglementat. În scopul executării prevederilor punctului dat, OST va prezenta anual, conform cerințelor Agenției, Raportul privind executarea contractelor de leasing financiar.

67. OST vor avea dreptul să solicite Agenției actualizarea tarifelor în decursul anului, dacă există factori obiectivi ce nu pot fi controlați de OST (modificarea prețurilor de procurare a gazelor naturale pentru acoperirea consumului tehnologic și al pierderilor tehnice, modificarea prețurilor de procurare a energiei electrice, fluctuația cursului de schimb al valutei naționale, adoptarea actelor legislative și normative ce stabilesc obligații suplimentare în sarcina OST, care duc la majorarea costurilor de transport, etc.), care justifică o astfel de actualizare și care duc la o deviere mai mare de 5 % din costul anual de transport stabilit în tarife. În așa caz, OST vor prezenta Agenției o analiză a factorilor de influență și a devierilor dintre datele aplicate la calcularea tarifelor și cele real înregistrate, iar Agenția, în aceste cazuri, ajustează tarifele semestrial sau, după caz, mai frecvent în dependență de nivelul de influență asupra tarifelor a factorilor obiectivi.

68. În cazul efectuării de lucrări extraordinare, provocate drept urmare a calamităților naturale, OST va prezenta Agenției un raport cu descrierea detaliată a costurilor suportate. Raportul urmează să demonstreze, în ce măsură costurile suplimentare suportate nu sunt recuperate prin tarif, iar Agenția decide în vederea includerii cuantumului costurilor neacoperite în tariful calculat pentru anul în care s-au produs calamitățile naturale în cauză.

Secțiunea 9

Dispoziții finale

69. Cheltuielile materiale (CM) și cele aferente serviciilor prestate de terți (CST), în mărimea acceptată în scopuri tarifare, vor fi utilizate conform destinației în corespundere cu prevederile Metodologiei. În cazul când OST, va utiliza aceste mijloace în alte scopuri, Agenția va diminua venitul reglementat pentru anul următor de reglementare, în cuantumul mijloacelor neutilizate conform destinației.

70. După expirarea perioadei pentru care au fost valabile costurile de bază aprobate, OST prezintă Agenției spre examinare și aprobare calculele noi ale cheltuielilor, în termenele indicate în Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate. Proiectul calculelor costurilor de bază este realizat de către OST în conformitate cu prevederile Metodologiei, cu reflectarea desfășurată a cheltuielilor efective sistematizate conform structurii costurilor de bază pentru anii precedenți (4 ani) și cu anexarea documentelor justificative care confirmă nivelul solicitat al cheltuielilor.

71. Pentru nerespectarea valorilor minime stabilite ale indicatorilor de calitate, Agenția este în drept să reducă tarifele pentru serviciul de transport al gazelor naturale, în mărimea și modalitatea prevăzută de Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor

naturale, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr.422/2019 din 22 noiembrie 2019.

72. Metodologia este obligatorie pentru OST, care deține licență pentru activitatea de transport al gazelor naturale, eliberată de Agenție.